

Jurist och kommunikatör

Konkurrensen mellan byråerna ökar behovet av informationsexperten

De senaste åren har en ny, möjlig karriärväg öppnat sig för juridikstudenter – att jobba som kommunikatör på advokatbyrå. Före detta Stockholmsstudenten Fatima Zahra Slaoui är kommunikatör på Freshfields Bruckhaus Deringer i London.

Fatima har sin arbetsplats på klassisk mark, Fleet Street. Gatunamnet är fortfarande en synonym för den brittiska pressen på grund av alla mediejättar som tidigare hade sina kontor där. Numer kantas gatan av advokatbyråer. En händelse som ser ut som en tanke: juridiken har tagit sig in på informationsbranschens domäner.

I Storbritannien och USA är kommunikatörer med juridikkompetens big business. Där har kommersialiseringen av advokatbyråerna gått längst och där finns de största aktörerna. Enligt Fatima kan skillnaderna förklaras med olika rättstraditioner. I den kontinentala rättstraditionen, till vilken Sverige räknas, har advokaten en utpräglad ämbetsmannaroll medan den anglosaxiska världen med sin Common Law har en mer tillåtande syn på advokatbyråers marknadsprofilering.

Men en förändring är på gång även i Sverige. Tidigare kunde byråerna leva på sina personliga kontakter. Idag är konkurrensen hårdare och därmed har behovet att marknadsföra sig ökat. Redan för 13 år sedan gjorde Advokatsamfundet en revision av sina restriktiva marknadsföringsregler. Först nu börjar de märkas på den svenska arbetsmarknaden för jurister.

– Tidigare fick man på sin höjd tala om vilka som arbetade på byrån. Men att ange vilka specialiteter de hade var att gå för långt. Numer får advokatbyråer marknadsföra sig som vilket företag som helst, berättar Rolf Kroon, kommunikationsansvarig på Delphi och en av pionjärerna på området.

Telefonkiosker är numer en ovanlig syn i Sverige. Men i London, där Fatima jobbar, finns de kvar.

FOTO: Privat

Fatima tycker att mångfalden av arbetsuppgifter är en av fördelarna med att jobba som kommunikatör på en advokatbyrå jämfört med många traditionella juristyrken. Hon gör rättsutredningar, skriver ett internt nyhetsbrev, hjälper till med affärsutveckling, jobbar med marknadsföring, gör omvärldsbevakning, ansvarar för att informationen om företaget finns samlad i en centraliserad databas, arrangerar konferenser och informerar potentiella kunder om vilka tjänster byrån kan erbjuda i en viss juridisk fråga.

– På byråer som saknar kommunikatörer måste advokaterna göra deras jobb. De har redan mycket att göra som det är. Vi kommunikatörer förbättrar effektiviteten på byrån, säger Fatima.

Det är mycket att göra och ibland räcker tiden inte riktigt till. Men till skillnad från advo-

kater som jobbar på byrå har kommunikatörer normala arbetstider; det är ingen som förväntar sig av Fatima att hon ska sitta och uggle på jobbet in på småtimmarna.

– Vill du jobba som juridisk kommunikatör, komplettera din jur kand med en kommunikationsutbildning, tipsar Fatima som själv har läst på Berghs School of Communication.

Språkkunskaper är också bra att ha i bagaget tycker femspråkiga Fatima och man får inte vara rädd för att flytta utomlands där de flesta kommunikatörsjobb för jurister fortfarande finns.

– Jag sökte aktivt det här jobbet. Jag trivs med bredden, blandningen av juridik och kommunikation, att jag får jobba i team och träffa så många olika människor. Det händer något hela tiden, säger Fatima Zahra Slaoui.

Lavaldomen underkänns internationellt

Under januari till februari 2009 och januari 2010 gästas Stockholms universitet av Silvana Sciarra, professor i arbetsrätt vid University of Florence Law School. Medan hon är i Sverige avser hon att studera effekterna av EG-domstolens dom i Laval-målet.

– En förkrossande majoritet av den arbetsrättsliga expertisen är kritisk till EG-domstolens beslut, både i Laval-målet och andra liknande fall, säger Silvana Sciarra.

Hon ser en tydlig tendens hos EG-domstolen att den tar allt större hänsyn till de ekonomiska friheterna på bekostnad av de sociala rättigheterna.

– Exempelvis strejkrätten, som har konstitutionellt skydd i såväl Italien som Sverige, accepteras endast i den utsträckning som den inte hämmar etableringsfriheten och den fria rörligheten av tjänster.

Silvana Sciarra understryker att den kritik som hon och hennes kolleger riktar mot EG-domstolen inte är ideologiskt grundad.

– Vi reagerar utifrån vår yrkesmässiga kompetens och vi har goda juridiska argument för våra invändningar.

Hon befärar att rädslan för social dumping kan göra fackföreningarna protektionistiska. Det kan i sin tur resultera i en motreaktion från EU:s institutioner i form av ännu hårdare lagstiftning som kringskär de sociala rättigheterna.

Det ligger därför i fackföreningsrörelsens intresse att undvika protektionism enligt Sciarra.

Mot bakgrund av detta vill hon undersöka attityden och anpassningsförmågan till EG-domstolens marknadsliberala linje hos den svenska arbetsmarknadens parter. Ur ett italienskt perspektiv är frågan intressant eftersom Italien, liknar Sverige; bland annat saknar båda länder bestämmelser om att kollektivavtal kan allmängiltigförklaras. Med allmängiltigförklaring menas att en myndighet upphöjer avtalet till författning så att det blir tillämpligt på alla arbetsgivare i en viss bransch.

Ett viktigt syfte med hennes forskning är att ge arbetsmarknadens parter juridiska verktyg för att bevara de kollektiva lösningarna inom ramarna för den EG-rättsliga utvecklingen på området.

Det finns för närvarande inga juridiska verktyg inom EG-rätten som tillåter mellanstatliga förhandlingar. Några nya avtal på EU-nivå tror hon inte på i dagens politiska klimat. I nuläget hoppas hon istället på tillfälliga lösningar mellan parterna på en mellanstatlig nivå, vilka på sikt kan utvecklas till ett europeiskt ramverk.

Silvana Sciarras gästprofessur finansieras av medel avsatta av rektor för att kunna anställa kvinnliga professorer.

Den 12 december 2008 kom SOU 2008:123 ”Förslag till åtgärder med anledning av Laval- domen” som innehåller förslag till inskränkningar i arbetsrätten.

Arbetsdomstolen faller sitt utslag i Laval-målet i april 2009.

Nyheter på webben

På Juridicums webbplats www.juridicum.su.se kan du bland annat läsa om följande under rubriken ”Nyheter”

- Fakultetsnämnden kritiserar Laval-utredningen i remissvar
- Utlysning av tjänst – amanuens i juridisk introduktionskurs
- Redovisningsutredning missar målet enligt Anders Hultqvist
- Seminarium – Proportionalitetsprincipen i immaterialrättens sanktionssystem
- Stipendium till unga forskare från Institutet för rättsvetenskaplig forskning
- Stort intresse för juristutbildningen på öppet hus
- Petter Asp – ny professor i straffrätt.
- Marcus Radetzki – ny professor i civilrätt.

Hittar du inte nyheten? Sök i Nyhetsarkivet (du hittar länken under rubriken ”Alltid på Juridicum”)

Studenter till final

Ett av två deltagande lag från Stockholms universitet har gått till final i European Law Moot Competition

Cirka 80 lag från Europa och USA tävlar om titeln att vara bäst i Europarättslig argumentation. Tävligen baseras på ett fiktivt fall där studenterna ska företräda båda parterna i målet. Fallet rör en fråga ställd från en nationell domstol i ett förhandsavgörande till EG-domstolen. I år handlar fallet om statsstöd, etableringsrätt och tillgång till handlingar. Stockholms universitet har tidigare vunnit hela tävlingen vid två tillfällen. I den första tävlingsomgången blev två lag från Stockholms universitet uttagna bland de 48 lag som får chansen att tävla om en finalplats.

Ett av Stockholms universitets lag, bestående av Sofia Bergmark, Louis Bonnier och Ása Sigríður Hallsdóttir, har genom att vinna sin regionalfinal i Neapel tagit sig vidare till den stora finalen inför EG-domstolen och EG-domstolens egna domare i Luxemburg den 22 – 24 april. Stockholms andra lag består av Una Særún Jóhannsdóttir, Erik Norderfeldt, Omar El Khatib och Raoul Mehta.

Tävlingen ingår i kursen EC Procedural Law, 15 P. Kursen kan väljas som specialkurs på juristprogrammet eller som ett alternativ inom Master of European Law. Kursföreläsaren, Maria Wiberg, doktorand i europeisk integrationsrätt, deltog själv i tävlingen det år som Stockholm fick pris för bästa skriftliga inlägga. I och med den direkta kontakt som också skapas till arbetsmarknaden, genom att de tävlande stöds av Hammarskiöld & Co är den mycket uppskattad av studenterna enligt Wiberg.

– Mina tidigare lagkamrater har hamnat både utomlands och i Sverige på byråer som Clifford Chance, Mannheimer och Linklaters och på myndigheter som Kommissionen och flera svenska departement.

Professor kritiserar Israels Gazapolitik

Israel borde ställas inför Internationella brottmålsdomstolen enligt Claes Sandgren

EU bör agera hårdare mot Israel och öppna för en försiktig dialog med Hamas.

Det menar Claes Sandgren, professor i rättsvetenskap.

I slutet av januari deltog han i en internationell juristdelegation till Mellanöstern.

Som kommissionär i Internationella Juristkommissionen mötte Claes Sandgren representanter för israeliska, palestinska och egyptiska organisationer och myndigheter under sin rundresa i regionen. Syftet med resan var att göra en rättslig bedömning av den senaste tidens konflikt på Gazaremsan.

Av de cirka 1300 palestinier som dödades var majoriteten civila och ungefär hälften kvinnor och barn. Enligt flera oberoende observatörer utsattes civila för vit fosfor.

Claes Sandgren menar därför att de ansvariga i Israel borde ställas inför rätta i Internationella brottmålsdomstolen i Haag, ICC.

Att det kommer ske är inte särskilt troligt, enligt Sandgren.

– Israel är inte medlem i ICC och har inte något intresse av att medverka till att en sådan prövning kommer till stånd. Palestina är ett självstyrt och ingen stat och kan därför inte ansluta sig till domstolen, säger han och tillägger att utan Israels medverkan skulle det vara svårare att samla in bevis eller för den delen att gripa de misstänkta.

Israel skulle kunna tvingas till ICC av FN:s säkerhetsråd. Men Sandgren är övertygad om att USA, eller annan permanent medlem i säkerhetsrådet, skulle lägga in sitt veto mot ett sådant beslut.

Ett alternativ vore att genomföra en rättegång i något av de länder som tillämpar univer-

sell jurisdiktion, till exempel Spanien, Storbritannien eller Kanada, men Claes Sandgren tror inte att det är politiskt möjligt.

– Det är inte heller självklart att en domstolsprocess enbart är av godo. Kanske skulle den stora fredsprocessen?

Han understryker att inte bara israeler skulle ställas inför skranket om en rättegång kom till stånd; Hamas dödade tre civila israeler under kriget och misstänks ha använt sin egen civilbefolkning som sköldar. Bara om världssamfundet utkräver ansvar även av Hamas kommer Israel att lyssna till kritiken, enligt Sandgren.

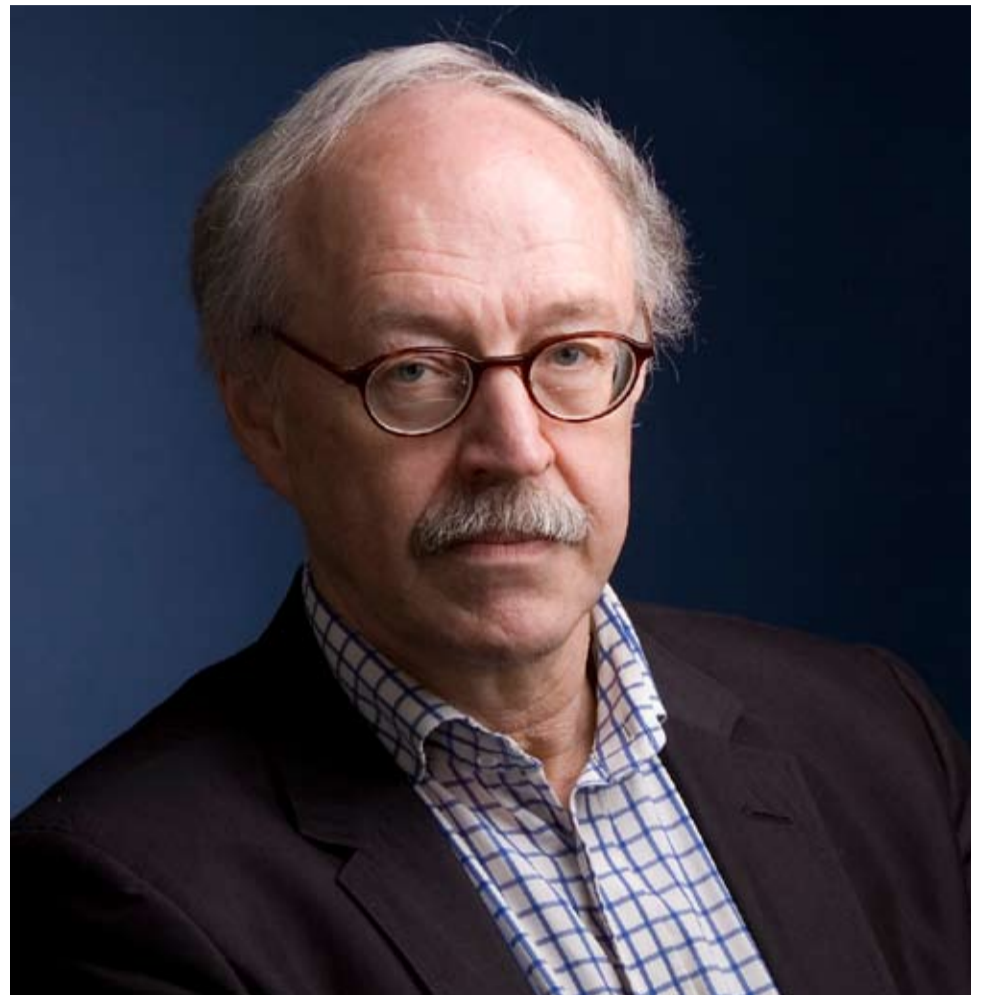
Sandgren träffade inga officiella Hamasrepresentanter under sin resa. Det berodde inte på någon uttalad policy utan helt enkelt på att det var svårt att komma i kontakt med Hamas. Claes Sandgren menar tvärtom att en dialog med den terroriststämplade organisationen är nödvändig.

– Där PLO var på 1970-talet, där är Hamas idag. Enda sättet att komma framåt då, var att föra diskreta samtal med PLO; först då erkände organisationen Israel. Samma tillvägagångssätt borde vara framkomligt med Hamas.

I mötet med människor på plats märkte han att många är besvikna över att EU inte har gjort ett gemensamt avståndstagande till Israels agerande i konflikten.

– Israel är visserligen inte särskilt beroende av EU så någon stor betydelse kan EU inte ha, men en markering är ändå på sin plats.

Claes Sandgren har två förslag: EU:s ledare bör skjuta upp den planerade uppgraderingen av de politiska och ekonomiska relationerna med Israel och fundera över lämpligheten med det toppmöte som EU och Israel planerat att hålla i vår.

Claes Sandgren anser att EU kan spela en mer aktiv roll för utvecklingen i Mellanöstern.

Claes Sandgren tycker att egentligen borde Israel återuppbygga Gaza, men han betvivlar att Israel kommer att göra det. Här har EU en viktig roll att fylla enligt Sandgren.

– En återuppbyggnad av Gaza kan knappast ske utan att Hamas är med. Visst ska man vara

försiktig med formerna för ett samarbete med Hamas. Men man måste acceptera dem som samtalspart med tanke på att de kom till makten i det mest demokratiska val som har genomförts i Arabvärlden.

Juridicum kritiserar FRA-lag

För att förstärka integritetsskyddet i FRA-lagen har regeringen föreslagit vissa förändringar. Förslaget får kritik i ett remissvar från Juridiska fakultetsnämnden vid Stockholms universitet.

Fakultetsnämnden konstaterar att distinktionen mellan avlyssning (återgivning av meddelandets innehåll), metadata (uppgifter om meddelandet som inte rör dess innehåll) och trafikdata (typ av metadata om vem som är i kontakt med vem) knappast diskuteras i förarbetena och att lagtexten över huvud taget inte nämner den. I detta avseende förblir lagen otydlig trots förändringsförslagen enligt Fakultetsnämnden som anser att otydligheten är så graverande att den strider mot Europakonventionens rätts säkerhetskrav.

Vidare menar Fakultetsnämnden att avgränsningen mellan försvarsunderrättelseverksamhet och polisiär verksamhet är oklar eftersom lagen tycks ge FRA rätten att lämna över information till Polisen och SÄPO.

FRA tillåts göra omfattande informationsinhämtning för teknisk utveckling. Den tillståndsgivande domstol som föreslås tycks inte kunna neka ansökningar rörande utvecklingsverksamheten. Nämnden konstaterar att med stöd av förarbetena kan denna information användas även i underrättelseverksamheten.

Upphovsrättens aktörer kartläggs

Antonina Bakardjieva Engelbrekt, professor i europeisk integrationsrätt, har tilldelats ett forskningsbidrag om 1,32 miljoner kronor av Vetenskapsrådet. Projektet syftar till att kartlägga aktörerna och granska de beslutsprocesser som utformar den europeiska upphovsrätten.

Upphovsrätten har på senare tid, och särskilt med digitaliseringen och internets frammarsch, intagit en allt större plats i vår vardag. Samtidigt har de beslutsprocesser som utformar upphovsrätten blivit allt mer svåröverskådliga, inte minst på grund av en ökad europeisering och internationalisering. Vilka är aktörerna som deltar i dessa processer? Vilka intressen representerar de? Vilka förutsättningar har respektive aktör att påverka upphovsrättens innehåll? Detta är några av de frågor som projektet ska besvara.

Projektet syftar också till att ta fram förslag på hur beslutsprocessen skulle kunna förbättras. Förbättringarna handlar dels om att tillgodose en mer allsidig representation av de intressen som berörs av upphovsrätten, och dels om att öka beslutsprocessens tillgänglighet och effektivitet.

Förhandlingspositionerna för aktörerna – till exempel, upphovsmän, producenter, mellanhänder, kommersiella användare och breda

konsumentgrupper – skiljer sig åt i utgångsläget. Bakardjieva Engelbrekt kommer bland annat att granska hur den ojämnt fördelade tillgången till information påverkar aktörernas inflytande över beslutsprocessen. Aktörernas styrkeförhållande påverkas även av den interna förmågan till samordning. Det kan handla om förmågan att enas kring en ståndpunkt, men det kan också handla om till exempel så kallade fripassagerarproblem: Den mest rationella strategin för den enskilde, i en grupp av individer med ett gemensamt intresse, är att överlämna det resurskrävande jobbet att driva frågan till andra. Problemet är att om alla resonerar likadant kommer ingen att driva frågan som är i allas intresse; den individuella rationaliteten går stick i stäv med den kollektiva rationaliteten. Digitalisering och gränslösa kommunikationsnätverk tycks dock vara på väg att väsentligt förändra villkoren för deltagande och påverkan, och därmed kostnaderna för dessa.

I sin så kallade institutionalistiska analys av upphovsrätten pekar Antonina Bakardjieva Engelbrekt ut tre typiska arenor där beslutsprocessen äger rum: marknaden, den politiska arenan, inklusive statsförvaltningen, samt domstolarna. När lösningar uppstår i beslutsprocessen på en av dessa arenor tenderar processen att

förflyttas till andra arenor, där frågan tas över av andra aktörer under ändrade förutsättningar för deltagande och representation, enligt Bakardjieva Engelbrekt.

– Meningarna går ofta isär och positionerna är tämligen låsta. Förhoppningsvis kan min forskning bidra med att få till stånd en meningsfull dialog mellan aktörerna, säger hon.

En vanlig gång inom EU är att debatten kring ett upphovsrättsligt direktiv blossar upp först på genomförandestadiet, snarare än på förhandlingsstadiet. Först då uppmärksammar de olika intressenterna frågan på nationell nivå. Medlemsstaterna står inför den grannliga uppgiften att utforma beslutsprocesser där de olika aktörerna är representerade, utan att överskrida EU-direktivens allt snävare ramar. Delfrågor som projektet ska söka besvara är vilka aktörer som har deltagit i förhandlingsfasen och vilka som träder in först då beslutet genomförs på hemmaplan. Vidare vill Bakardjieva Engelbrekt analysera hur de olika medlemsländerna går till väga för att kompensera eventuella brister i representationen på förhandlingsnivån, utifrån de institutionella förutsättningar som råder i respektive land.

Forskningsprojektet är finansierat under tre år, 2009-2011, med 440 000 kronor per år

Ansvärig utgivare: Staffan Westerlund, tel: 08-16 12 82 • fax: 08-15 89 35 • staffan.westerlund@juridicum.su.se

Besöksadress: Universitetsvägen 10 C, Frescati • Postadress: Stockholms universitet, Juridiska institutionen, 106 91 Stockholm

Redaktionsråd: Ronnie Eklund, prefekt; Christine Kirchberger, doktorandrepresentant; Magnus Eriksson, studentrepresentant; Patricia Shaughnessy, lärarrepresentant

Bidrag publiceras i mån av plats.

Produktion: Staffan Westerlund

Foto och text: Staffan Westerlund om ej annat anges

Tryck: Printgraf. Nyhetsbrevet Juridicum utkommer med tre nummer per termin.

Distribution: Nyhetsbrevet distribueras till cirka 500 företag, myndigheter och organisationer. Nyhetsbrevet kan hämtas på plan 3 och 4 i C-huset, Frescati och på Juridicums webbplats: www.juridicum.su.se.

Prenumeration: Kontakta redaktören för en kostnadsfri prenumeration.

Nyhets tips: Tas tacksamt emot av ansvarig utgivare.